



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 481/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDACTED], [REDACTED], a 2. [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JUDr. Ľubou Berezňaninovou, PhD., advokátkou, Hlavná 45, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 27 C 62/2019 zo 6. apríla 2023 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci**

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 15. augusta 2023 a doplnenou 18. augusta 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 27 C 62/2019 zo 6. apríla 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ktoré žiadajú zrušiť. Okrem toho žiadajú priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 62/2019 o určenie neplatnosti uznesení schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov prvou výrokovou vetou napadnutého uznesenia uložil sťažovateľovi v 1. rade (žalobcovi v 1. rade) poriadkovú pokutu vo výške 250 eur a druhou výrokovou vetou napadnutého uznesenia uložil sťažovateľovi v 2. rade (žalobcovi v 2. rade) poriadkovú pokutu vo výške 50 eur, a to podľa § 102 ods. 1 písm. d) a ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Dôvodom uloženia poriadkovej pokuty bolo to, že na pojednávaní okresného súdu konanom 31. marca 2023 sťažovateľ v 1. rade po celú dobu pojednávania rušil poriadok a dôstojný priebeh pojednávania neustálym vykrikovaním, urážlivými správami voči sudkyňi, nerešpektovaním pokynov súdu, vykonávaním obrazového záznamu z pojednávania napriek nesúhlasu súdu a zároveň odmietol splniť príkaz súdu na opustenie pojednávacej miestnosti po skončení pojednávania, a to až v takej intenzite, že súd

musel privolať príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stáže. Do rušenia poriadku a dôstojného priebehu pojednávania sa popri sťažovateľovi v 1. rade zapájal aj sťažovateľ v 2. rade, avšak v nižšej intenzite, pričom rovnako bez vyzvania komentoval v podstate každé vyjadrenie súdu a napokon spolu so sťažovateľom v 1. rade odmietol opustiť pojednávaciu miestnosť.

3. Ústavnej sťažnosti predchádzala ústavná sťažnosť sťažovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27 CoCsp 42/2022-237 z 31. januára 2023 [vydaného v spore [REDAKOVANÉ] (žalobcu) proti sťažovateľom (žalovaným) o zaplatenie pohľadávky predstavujúcej nedoplatky za služby spojené s užívaním ich bytu], ktorú ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 320/2023-19 z 8. júna 2023 odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie vzhľadom na to, že súbežne s ňou podali aj dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu.

## II.

### Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] vyslovujú nespokojnosť s uložením poriadkovej pokuty okresným súdom a tvrdia, že ním vydané rozhodnutie je založené na nepravdách a klamstvách, ktoré vôbec nezodpovedajú priebehu pojednávania konaného 31. marca 2023, tak ako ho zachytili na zvukovo-obrazový záznam. Konkrétne poukazujú na nesprávny postup zákonnej sudkyne pri poučení sťažovateľa v 1. rade o nemožnosti vyhotovenia obrazového záznamu z uvedeného pojednávania prostredníctvom mobilného telefónu, pri preukazovaní totožnosti sťažovateľov, pri odmietnutí prevziať písomnosť od sťažovateľa v 1. rade, ako aj na zbytočnosť uvedeného pojednávania, ktoré bolo napokon odročené na neurčito z dôvodu neukončenia dedičského konania po žalovanej strane predmetného sporu o určenie neplatnosti uznesení schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

## III.

### Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 27 C 62/2019 zo 6. apríla 2023 o uložení poriadkovej pokuty (bod 2), s ktorým sťažovatelia nesúhlasia a považujú ho za nepravdivé vo vzťahu k priebehu pojednávania konaného 31. marca 2023 (bod 4).

6. Ústavný súd sa charakterom rozhodnutia o poriadkovej pokute zaoberal v uznesení č. k. III. ÚS 152/2017 z 28. februára 2017, ktorým judikoval (ZNaU 57/2017), že «Rozhodnutie o poriadkovej pokute je procesnou sankciou, ktorou je možné vynútiť si splnenie tých procesných povinností, ktoré napriek tomu, že došlo k ich účinnému uloženiu, splnené neboli. Súčasne je rozhodnutie súdu o poriadkovom opatrení svojou povahou procesným rozhodnutím s procesnoprávnymi dôsledkami len pre určité štádium civilného sporového konania; nestáva sa samo osebe predmetom konania, a nejde tak o rozhodnutie vo veci samej, ktoré by do práv a povinností strán sporu zasahovalo konečným spôsobom. Zmyslom využitia poriadkového opatrenia je zabezpečenie plynulosti postupu súdu v prebiehajúcim (existujúcom) súdnom konaní,

nie jeho rozmnožovanie o ďalšie „konania“, ktoré navyše nemajú pre prejednávajúcu vec žiaden význam. Za týchto okolností možno pripustiť, že súčasná právna úprava vylučujúca prieskum rozhodnutí sankčného charakteru v inštančnom postupe je primeraná významu vylučovaného rozhodnutia. Z ústavnoprávneho hľadiska súdne konanie nie je povinne dvojinštančné s výnimkou vecí trestných, u ktorých táto požiadavka vyplýva z čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jednoinštančné súdnictvo, najmä potom vo veciach objektívne bagateľného významu, teda nijako nevybočuje z ústavných medzí.».

7. Strany sporu postupujú v konaní v súlade so zákonom a podľa pokynov súdu (čl. 10 ods. 1 CSP). Súd dohliada na riadny priebeh konania, určuje lehoty a ukladá potrebné opatrenia (čl. 10 ods. 2 CSP).

8. Svojou podstatou tak uvedené poriadkové opatrenie umožňuje zabezpečiť nerušený priebeh konania a súčinnosť strán sporu, resp. ich zástupcov a iných subjektov v prípade, ak títo nemajú záujem podieľať sa na prebiehajúcom konaní spôsobom, ktorý zákon upravuje, alebo ak by priebeh konania iným spôsobom sťažovali, predlžovali či dokonca marili (m. m. III. ÚS 193/2018, III. ÚS 346/2018).

9. Na rozhodovanie súdov o uložení poriadkovej pokuty sú primerane kladené požiadavky, ktoré sú vyvoditeľné zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Znamená to predovšetkým to, že takéto rozhodnutie musí mať zákonný podklad a nemôže byť prejavom svojvôle. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je požiadavka riadneho odôvodnenia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov a vylúčiť svojvôľu, lebo len vecne správne (zákonu zodpovedajúce) rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom požadovaným spôsobom, odôvodnené rozhodnutie napĺňa – ako neoddeliteľná súčasť „ustanoveného postupu“ – ústavné kritériá vyplývajúce preň z ústavy a dohovoru či listiny (m. m. I. ÚS 327/2010, IV. ÚS 562/2018).

10. Opodstatnenosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vzhľadom na už uvedené prichádza pri preskúvaní ústavnosti rozhodnutia všeobecného súdu o uložení poriadkovej pokuty do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného odôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom (m. m. III. ÚS 152/2017).

11. V nadväznosti na argumentáciu sťažovateľov uvedenú v ústavnej sťažnosti ústavný súd požiadal okresný súd o zaslanie fotokópie zápisnice z pojednávania konaného 31. marca 2023, z ktorej obsahu zistil, že po otvorení pojednávacej miestnosti a po výzve vo veci konajúcej sudkyne sťažovateľ v 1. rade odmietol ukončiť nahrávanie priebehu pojednávania na video prostredníctvom mobilného telefónu s tým, že „súd mu klame, fabuluje a zvädza“. Sťažovatelia následne nerešpektovali výzvu ani opakovanú výzvu zákonnej sudkyne na preukázanie ich totožnosti predložením občianskeho preukazu, pričom vykrikovali, aby sa zákonná sudkyňa legitimovala, „či nie je iba figúrka v habite, kabátiku... To je bordel.“. Hoci tak napokon urobili, po celú dobu ich prítomnosti v pojednávacej miestnosti kričali, hovorili zvýšeným hlasom, verbálne agresívne, neposlúchali pokyny zákonnej sudkyne a boli voči nej drzí. Okresný súd po oboznámení prítomných so zistením, že počas konania zomreli štyria žalovaní, pričom dedičské konanie

po jednom z nich dosiaľ nie je skončené, vyhlásil uznesenie, ktorým pojednávanie odročil na neurčito z dôvodu potreby prerušenia konania do skončenia tohto dedičského konania; uznesenie bolo vyhlásené, odôvodnené a bolo dané poučenie o opravnom prostriedku. Následne sťažovateľ v 1. rade bez vyzvania pristúpil k stolu zákonnej sudkyne a nanútil jej na stôl listiny, ktoré chcel doručiť len jej osobne, čo odmietla a poučila ho, že má možnosť listiny doručiť cez podateľňu okresného súdu, na čo reagoval slovami: „*Rozumiete s porozumením? Viete sa podpísať?*“ Ani výzvu a opakovanú výzvu zákonnej sudkyne na opustenie pojednávacej miestnosti sťažovateľa neposlúchli, preto zákonná sudkyňa v strachu o svoju bezpečnosť privolala príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stáže, v prítomnosti ktorých sťažovateľ v 1. rade naďalej pokračoval vo vykrikovaní a útočení na nich slovami „*Doštudovať! Pojednávanie skončilo vedúca. Milostivá... Ctihodný, milostivá, teším sa na budúce.*“, ako aj „*Môžete odstúpiť na dva metre odo mňa... Ja nie som vrah ani nikto... zatiaľ.*“.

12. Po preskúmaní relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu je s prihliadnutím na jeho charakter primerane odôvodnené, a zároveň neindikuje existenciu takých skutočností, ktoré by umožňovali prijať záver o jeho arbitrárnosti zakladajúci porušenie sťažovateľmi označených práv. Okresný súd v napadnutom uznesení zdôvodnil uloženie poriadkovej pokuty správaním sťažovateľov, ktoré v detailoch zachytáva obsah zápisnice z uvedeného pojednávania. V kontexte opísaných okolností prípadu sa ústavný súd nedomnieva, že by bol postup okresného súdu v súvislosti s posúdením správania sťažovateľov, ktorí evidentne rušili poriadok a dôstojný priebeh uvedeného pojednávania, poznačený excesom majúcim ústavnoprávnu relevanciu. Pokuta bola uložená na zákonomnom podklade, jej uloženie spočíva na dostatočných dôvodoch a jej výška primerane zohľadňuje intenzitu, akou ten-ktorý sťažovateľ rušil poriadok a dôstojný priebeh uvedeného pojednávania. Z prednesených argumentov sťažovateľov nevyplýva nič, čo by posunulo prerokovávanú vec do ústavnoprávnej roviny. Na uvedenom závere ústavného súdu nemôže nič zmeniť ani uznesenie okresného súdu o prerušení konania, ktoré je z hľadiska posudzovania (ne)dôvodnosti uloženia poriadkovej pokuty sťažovateľom irelevantné. V danom prípade sa totiž skúma výslovne správanie toho-ktorého sťažovateľa ako subjektu, ktorému bola uložená povinnosť a v nadväznosti na jej nesplnenie i pokuta. Na prípadné výhrady k vedeniu súdneho konania okresným súdom slúži inštitút sťažnosti adresovanej predsedovi okresného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

13. Ústavný súd zároveň poukazuje na to, že v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý už vyslovil, že „V zásade smie byť sťažnosť odmietnutá ako neprijateľná podľa čl. 35 ods. 3 dohovoru, pokiaľ bola vedome založená na nepravdivých faktoch, a rovnako ak používa útočný, resp. hrubo urážlivý jazyk (Řehák v. Česká republika, No. 67208/01, rozhodnutie z 18. 5. 2004, III. ÚS 52/06).“, takéto správanie sťažovateľov obracajúcich sa na neho s ústavnými sťažnosťami zásadne netoleruje.

14. Na podklade uvedeného ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu nedovoľuje prijať záver o tom, že by v tomto prípade došlo k extrémnemu vybočeniu zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov tak, že by mohlo zasiahnuť do základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd v napadnutom uznesení neidentifikoval signály svojvôle

či arbitrárneho prístupu zo strany okresného súdu, ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov uvedenými v petite nezaoberal.

**P o u ě n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 7. septembra 2023**

**Jana Baricová**  
**predsedníčka senátu**